

Srbska mladina za vojsko.

Belgrajska mladina, razna telovadna društva in druge mladinske organizacije, snujejo pod vodstvom društva „Narodna Obrana“ prostovoljne čete, ki bi bile pripravljene, vstopiti v vojsko. Več strelskih društev snuje bojno četo: „Dušan Silni“. Mlade Srbinje, dekleta kakor žene, pa vstopajo v bolnišnice, kjer se vadijo, kako je streči ranjencem. Učijo se pa tudi streljati in sukati meče. V Belgradu je za vojsko posebno navdušena učeca se mladina. Dan za dnem prireja mladina slavnostne obhode po mestu in pred kraljevo palačo ter poje navdušene bojne pesmi.

Kaj hočejo doseči velevlasti?

Evropske velevlasti hočejo s svojim posredovanjem predlogom, ki ga je izdelal francoski zunanji minister Poincaré, doseči, da se ohrani na Balkanu mir, prizna naj se sedanje posestno stanje napram vsem, tudi Turkom. Turčija pa mora izvesti vse preosnove, katere ji narekuje mednarodna berlinska pogodba in na njej temeljujoča postava iz leta 1880. Avstriji in Rusiji se poveri naloga, da proti Turčiji in balkanskim državam odločno nastopita, da se ti predlogi sprejmejo. Stremljenje je torej, da se vojska prepreči ali vsaj omeji na Balkan.

Turčija popušča.

Na posredovalni predlog velevlasti je Turčija izjavila, da je pripravljena izvršiti zakon iz leta 1880, s katerim je obljubila izvršiti zahtevo berlinske pogodbe, naj se po želji kristjanov v evropski Turčiji uvedejo evropske preosnove. Glasom tega zakona bi dobili Makedonija in Rumelija, kjer prebivajo kristjani, samoupravo, to je: v lastnih deželnih zborih bi sami odločevali o svoji usodi. Uprava turško-balkanskih pokrajin bi se tako uredila, da bi del dohodkov teh pokrajin pripadal v oskrbo deželnim zborom; v zakonu je tudi zagotovljena popolna verska in politična svoboda za vse prebivalce v Turčiji; tudi občine bi naj dobile svojo samoupravo. Balkanski kristjani bi tudi dobili svoje deželne poglavarje (guvernerje). Ta zakon, ki ga je leta 1880 na pritisk evropskih velevlasti sklenila Turčija, je bil izdelan od zastopnikov vseh evropskih držav. Vendar se ta zakon dosedaj še ni izvrševal. Dne 6. oktobra pa je naenkrat došlo iz Carigrada brzoglasno poročilo, da hoče sedaj Turčija po 30. letih uveljaviti to postavo iz leta 1880. Vidi se, da je Turčija v škripcih in bi se rada z obljubo, da bo dala kristjanom svobodo, izvila iz neljubega ji položaja. Toda krščanske države naturške obljube ne držijo nič več, ker se je Turčin v vseh svojih obljubah dosedaj izkazal kot figa-mož.

Vojska že izbruhnila.

Črna gora je v torek, 8. oktobra napovedala Turčiji vojsko. Kralj Nikita in princ Mirko sta se takoj podala v glavno taborišče črnogorske armade pri Podgorici.

Politični ogled.

Dne 3. oktobra: V bosanskem odseku avstrijske delegacije je danes poročal hrvaški delegat Spinčić o razmerah v Bosni in Hercegovini. Poročevalec se je zavezal za korist obih dežel, zlasti v političnem oziru, ter je zahteval preuredbo bosansko-hercegovske ustave. Nemcem in Poljakom odkrite besede Hrvata Spinčića niso bile ljube. Proti Spinčiću sta nastopila nemški poslanec Markl in minister Bilinski, a Spinčić se jih ni ustrašil. — Vojni odsek ogrske delegacije je sprejel vojni proračun. — V Mehiki se ponavljajo vedni nemiri. Vršil se je krvavi boj med vstajniki in vladnimi četami; mrtvih je nad 200, ranjenih pa okrog 400 mož.

Dne 4. oktobra: Na Dunaju so zbrani te dni poveljniki avstrijskih armadnih zborov, kar se je smatralo kot nekaka priprava na vojsko. Cesar se je večinoma vse poveljnike poklical k sebi. — Na Ogrskem se opazuje, da izgublja večina dan za dnem več tal. Odlični Tisovi in Lukačevi pristaši se ločijo od stranke. Zmernim možem že namreč preseda vedni boj med manjšino in večino. Ustanoviti hočejo neko „srednjo“ stranko. — Na Španskem štrajkajo železničarji.

Dne 5. oktobra: Danes se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika Stürgkha ministrski svet, ki se je bavil s pripravami za jesensko državnozbornsko zasedanje. — Cesar je danes sprejel zunanjega ministra grofa Berchtolda, ki mu je poročal o položaju na Balkanu. — Danes je bila v Belgradu otvorjena srbska narodna skupščina s prestolnim govorom. Kralj je rekel, da je bilo vsled mobilizacije potrebno, proglašiti v Srbiji obsedno stanje. Poslanci naj ta ukrep vlade odobro.

Dne 6. oktobra: Listi poročajo, da je stališče pravosodnega ministra Hohenburgerja omajano. Kot vzrok se navaja zadnji jezikovni odlok. Po sodiških na Češkem je vsled Hohenburgerjevega odloka vse zmedeno. Ako Hohenburger ne odstopi, je tudi stališče ministrskega predsednika omajano. — Avstrijski Nemci, ki z dosedanjimi strankami niso zadovoljni, snujejo mladonemško stranko. — Predvolitve za rusko durno (državni zbor) so se vršile zadnje dni prejšnjega tedna. Med izvoljenimi volilnimi možmi je

tudi 247 katoliških duhovnikov. — Štrajk španskih železničarjev je prenehal, ker je ministrski predsednik dal vodstvu štrajka zagotovilo, da se bo predložila državni zboru poslanska predloga za zvišanje plač železničarjem in skrajšanje delavnega časa.

Dne 7. oktobra: Cesar je sprejel včeraj ministrskega predsednika grofa Stürgkha, kateri mu je poročal o položaju na Balkanu. Cesar je izrazil trdno upanje, da se ohrani mir. — Avstrijska delegacija je imela danes plenarno sejo, v kateri se je razpravljalo o proračunu zunanjega ministrstva. Delegat Ba-guehem je kot poročevalec odseka za zunanje zadeve poročal o stališču, ki bi ga naj zavzemala naša vlada glede na balkanske homatije. Minister Berchtold je izjavil, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo prijateljsko in delujeta obe državi glede balkanskega vprašanja skupno. — Danes so imeli načelniki državnoborskih klubov sejo, da se določi čas zasedanja državnega zbora. Sklenilo se je, da se skliče državni zbor za 22. oktobra. Imenom Slovencev je izjavil dr. Korošec, da Slovenci radi razmer na jugu ne morejo podpirati ne vladnih, ne odsekovih predlog. — Finančni minister Zaleski namerava odstopiti. — Socialni demokratje so v Debrecinu na Ogrskem napravili nemir pred hišo, kjer se je nahajal predsednik Tisa. Hoteli so razbiti vrata in vdreti v hišo. Tisa je je tiho odkuril. Nemirneže je policija razgnala.

Dne 8. oktobra: Cesar sedaj vsak dan sprejema vodilne državnike, da mu poročajo o položaju na Balkanu. — V avstrijski delegaciji se danes nadaljuje razprava o proračunu zunanjega ministrstva. — Vojna uprava naše države zahteva naknadnega posojila 350 milijonov kron za armado. Ta svota bi se razdelila na 5 let. — Vsa evropska zunanja politika se suče zdaj le okrog homatij na Balkanu. — Na Rusko-Poljskem se izbruhnili resni nemiri. Ljudstvo protestira proti vojski. Prišlo je do pretepov med policijo in nemirneži. — Smrtna obsodba Jukičeva je bila od višjega sodišča potrjena, sedaj je še vprašanje, ali bo cesar obsodbo podpisal.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

- 13. nedelja, 20. po Binkošti: Eduard, kralj.
- 14. ponedeljek: Kalist, papež.
- 15. torek: Terezija, devica.
- 16. sredo: Gal; Maksima.
- 17. četrtek: Hedvika.
- 18. petek: Luka, evangelist.
- 19. sobota: Peter Alkant.

* V mariborsko bogoslovje so letos na novo sprejeli v I. letnik: Basaj Jakob iz Predoslja na Kranjskem; Flis Bruno od Sv. Lenarta nad Laškim; Gabere Alojzij iz Črešnjec; Gorogranc Martin iz Ponikve ob juž. železnici; Jagodič Alojzij iz Slivnice pri Celju; Kotnik Ivan iz Rajevskega sela; Medved M. iz Artič; Mirt Jožef iz Rajhenburga; Muhič Franc iz St. Jurja ob Ščavnici; Šalobir Jožef iz Dobjega; Šakler Franc od Sv. Antona v Slov. goricah; Slaje Milan iz Celja; Žužek Karol iz Vel. Lašče na Kranjskem, in Stričič Franc iz Makol. V III. letnik: Sajovic Josip iz Ljubljane in Vrečko Josip iz Šmarja pri Sevnici.

* Osebna vest. V odvetniško pisarno dr. Benkoviča v Celju je vstopil kot koncipient mladi pravnik dr. Anton Vebler.

* Iz polit. službe. Konceptna praktikanta dr. Rudolf Urbanek v Feldbachu in Viktor Kastner-Pöhr v Ljutomeru sta imenovana namestniškim koncipistom.

* Iz finančne službe. Za davčne oficiale X. živnovega razreda so imenovani davčni asistenti: Anton Cvahte, Franc Germ, Ignacij Ozvatič, Simon Füh-rer, Anton Paradiž in Avguštin Brandstätter.

* Cesarjev god se je zadnji petek po vsej Avstriji slovesno obhajal. Cesar se je na Dunaju v šenbrunski grajski kapeli udeležil svete maše in je sprejel tudi sveto obhajilo. Po vseh cerkvah obširne države so se brale svete maše za srečo cesarja, pele so se zahvalne pesmi in vsi narodi so goreče molili k Bogu, da nam še ohrani sivolasega vladarja čilega in zdravega.

* Našim društvom. Občni zbor osrednje S. K. S. Z. se vrši letos ob priliki obnega zbora Slovenske Straže v Mariboru dne 13. oktobra. Opozarjamo naša društva na tozaštevno vabilo v naših listih ter jih prosimo, da pošljejo na občni zbor svoje zastopnike. Naj ne manjka noben zaveden somišljenik na obnem zboru naših glavnih obrambnih in izobraževalnih organizacij. 13. oktobra v Maribor!

* Mladinske organizacije opozarjamo, da skrbijo za obilno udeležbo na obnem zboru Slovenske kršč. soc. zveze v Mariboru. Govori na njem začetnik našega krščansko-socialnega izobraževalnega dela, dr. K. R. K. Popoldne pri Slomškovem slavnosti pa znameniti slovenski govornik dr. Medved. Stajerska slovenska mladina, poagitiraj nekoliko, da v Mariboru nas bo kot listja in trave!

* Stajerski Slovenci — zadnji čas je, da storimo vsi svojo narodno dolžnost napram loteriji naše „Slovenske Straže.“ Do sedaj je še vse premalo odziva in ogromno je število tistih, ki nimajo še srečke „Slovenske Straže.“ Pozdravljamo te dni skupščino „Slovenske Straže“ na ta način, da vsak izmed nas kupi ali naroči več srečke „Slov. Straže“ (srečke 1 K). Nabirajte v svojih krogih več napročnikov na srečke, nujno agitirajte povsod za srečke „Slovenske Straže.“ Opozarjajte tudi naša gospodarska društva, naša županstva, naša izobraževal-

na društva, da naroče večje število srečk! Ne prezrite tega opomina!

* Mladeničnem-novincem! Prihodnje dni bo marsikateri vrli slovenski fant, vnet član naših organizacij, zapustil domačo hišo ter se bo podal služiti cesarja. Mladeniči! Težko bo slovo od dragih domačih, težko slovo od prijateljev v Orlu, mladeniški zvezi ali izobraževalnem društvu, a ponosni bodite, da vas kliče cesar in domovina pod orožje. Vzemite si k vojakom seboj za spomin prijatelja, to je dobro knjigo. Cirilova tiskarna v Mariboru je založila knjigo, ki je ravno vam namenjena. Zove se „Krščanski vojak“. En komad mehko vezane knjige stane s poštnino vred 90 vin., trdno v platno vezan pa 1 K 20 vin. Stariši, dajte svojim sinovom seboj za spomin to lepo knjigo. „Slovenski Gospodar“ pa kliče odhajajočim svojim mladim prijateljem: „Ostanite tudi v vojaških vrstah zvesti veri, materinemu jeziku in svoji domovini!“

* Slomškova proslava v Nemčiji. Gladbeck na Vestfalskem, 3. oktobra 1912. Naše rudarsko društvo sv. Barbare v Gladbecku je obhajalo v nedeljo, dne 29. septembra t. l. tretjeletni obsto društva in 50letnico škola A. M. Slomške. Čeprav si moramo Slovenci služiti svoj kruh med Nemci, smo vendar hoteli obhajati spomin Slomškove smrti na tujem v slovenskem duhu. Popoldne ob 4. uri je bila v cerkvi slovenska služba božja z nemško pridigo, ker slovenskega duhovnika nimamo v Gladbecku. Pridigovalec č. g. vikar Tappe je povedal, da je bil na evharističnem shodu na Dunaju in je videl, kako pobožen je slovenski narod, kako moli k sv. Rešnjemu Telesu in posebno časti tudi božjo Mater, to more priti pa le od tega, ker ima slovenski narod dobre duhovnike in škofo. Prvi slovenski boritelj, knezskošol A. M. Slomšek, je veliko storil za slovenski narod. Kar je on vsadil, še sedaj na Slovenskem mogočno raste. Po službi božji smo še obhajali Slomškovo slavnost. Po pozdravu podpredsednika tovariša Tuhtarja je govoril blagovnik tovariš Grossman o Slomškovem življenju in njegovih delih. Slomškovega spomina smo zaklicali trikratni: „Slava“. Govoril je še tudi tovariš Zajc iz Datteln. Potem so se vršile deklamacije: „Predica“, „Vijolica“, „Berač“, „Vino in vođa“, „Mladeniška koračnica“. Mešani pevski zbor je zapel pesmi: „Opomin k petju“ in „Hišica očetova“. Nato se je predstavljala igra: „Tri sestre“. Tovariš Grossman se je nato vsem zahvalil za obilen obisk. Pri tej slavnosti se je nabralo za Slovensko Stražo 741 M ali približno 9 K avstrijske veljave. Ob koncu so vsi udeleženci še zapeli avstrijsko cesarsko pesem. Tako smo tudi slovenski rudarji proslavili našega velikega Slomškega.

* Podpora. Za po toči poškodovane posestnike se je po posredovanju poslanca Piška od države pridobilo za prvo pomoč v mariborskem in slovenjebistriškem okraju že 2½ vagona žita, ki se je za seme ubogim posestnikom zastoj, in potrebnim po znižani ceni, razdelilo. V kratkem se bo še 2 vagona lepega ržnega semena ubožnim po 15 K na met. slot razdelilo. Letos je bila ržena letina sploh zelo slaba in lepega žita skoro ni dobili.

* Dober odgovor. V železniškem vozu je bilo natlačeno polno ljudi. Tudi nekemu frančiškanku je bil tam odkazan prostor. Par nagajivcev je prišlo vpričo njega zelo umazano govoriti, da bi redovnika togotilo. Ko ju je ta prosil, da naj molčita, sta se mu smejala in dejala, da smeta govoriti, kar hočeta. „Dobro, torej smem tudi jaz govoriti kar hočem“, je dejal frančiškan in vzel iz žepa rožni venec ter začel glasno moliti. Najprvo jih je bilo le par, ki so z njim molili, nazadnje pa je vseprek molilo in nesramni pogovori so bili zatrti.

* Svobodomiselnost hvala. Nekaj socialistični poslanec v Belgiji je hudo obolel. Moral je v bolnišnico, ki jo upravljajo katoliške usmiljenke, kjer je bil operiran in odkoder je po samaritanski postrežbi čez nekaj dni ozdravljen odšel. Komaj pa je ozdravel, je v belgijski zbornici nekega dne grdo zabavljaj zoper katoliške redovnice ter jih nazival „črni mrčes“. Po seji pa zunaj na hodniku pristopi k njemu neki katoliški poslanec, ki ga nagovori: „Ali hočete še enkrat ponoviti vse, kar ste sedaj v zbornici govorili?“ Socialist pa je v zadregi jecljal, češ, da ni rekel nič hudega. „Res“, pravi nato katoličan, „preveč strahopetni ste, da bi sedaj ponovili psovke v obraz meni, ker veste, da Vam je stregla v bolnišnici ravno moja hči, ki je katoliška usmiljenka.“ — Dogodek je resničen in kaže, kako velika usta imajo svobodomiselnici na shodih, a kako majhni so v primeri s požrtvovalnostjo katoliških redovnic.

* Soc. demokrat mora biti brezverec! Kmalu po predzadnjih volitvah v Belgiji je pisalo vodilno glasilo belgijskih socialistov takole: „Noben delavec ne sme več v cerkev! Nobena delavska žena več v spovednico! Nobenih krstov, nobenih cerkvenih porok več! Ne puščajte delavskih otrok v katoliške šole!“ In 13. julija je pisal isti list: „Nobenih krstov v cerkvi, nobenih porok v cerkvi, nobenih cerkvenih pogrebov in nobenih prvih obhajil ne bomo več!“ Delavstvo mora organizirati splošni, stalni in radikalni verski štrajk! Od danes naprej mora v stranki veljati geslo: Noben otrok, nobena žena, noben mož nobenega vinarja več za katoliško cerkev!“ Tako si je to glasilo belgijskih rdečkarjev upalo pisati po volitvah. Pred volitvami so pa hodili okrog, kakor to delajo tudi naši, in lovili verne, a nezavedne, nepoučene in lahkovjerne delavce ter kmete kakor kaline na svoje limanice!

* Alkohol in jetika. Razni so vzroki jetike, toda premnogokrat povzroča jetiko preobilo zavživanje alkohola. Prebavila, možgani, sree, ledvice, vse to po-